

**DG Milieu en
Internationaal**

Dir Duurzame Leefomg & Circ
Economie
Leefomgeving

Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Datum

18 november 2025

Onze referentie

IenW-BSK/2024/109469

memo

Verlaging GPP's spoor & besluitvorming over
gebiedsontwikkeling

Op 30 oktober 2025 heeft de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat het voornemen bekendgemaakt om geluidproductieplafonds (hierna: GPP's), gelegen langs spoorgedeelten in heel Nederland, verlaagd vast te stellen. Het voornemen is opgenomen in het ontwerpbesluit van 21 oktober 2025, met kenmerk IenW/BSK-2025/257514.

Van 30 oktober tot en met 11 december 2025 ligt het ontwerpbesluit ter inzage. In deze periode kunnen zienswijzen op het ontwerpbesluit worden gegeven. Daarna wordt een definitief besluit voor de verlaging van de GPP's genomen en worden de daarbij horende geluidbrongegevens in de Centrale Voorziening Geluidgegevens opgenomen.

Om te voorkomen dat bij de bouw van woningen of andere geluidgevoelige gebouwen onnodige kosten voor geluidwering moeten worden gemaakt, als die geluidwering (deels) niet meer nodig is na verlaging van de GPP's, kunnen gemeenten in bepaalde gevallen anticiperen op de komende GPP-verlaging. Daartoe zijn de geluidbrongegevens behorende bij het ontwerpbesluit opvraagbaar¹.

In deze memo wordt aangegeven in welke situaties dit aan de orde kan zijn en welke voorzieningen de bestaande wet- en regelgeving bevat om kosten te besparen.

Te onderscheiden situaties v.w.b. ruimtelijke besluitvorming over het toelaten van geluidgevoelige gebouwen:

1. Besluitvorming over het toelaten van geluidgevoelige gebouwen vond plaats voor 1/1/'24, of vindt plaats na 1/1/'24 met toepassing van het oude recht / overgangsrecht:
 - a. Dat is zonder speciale voorzieningen mogelijk bij een geluidniveau op de gevel tot en met 68 dB L_{den}.
 - b. Bij een geluidniveau op de gevel hoger dan 68 dB L_{den} is dat mogelijk in combinatie met een dove gevel, die vervolgens wordt aangemerkt als niet-geluidgevoelige gevel met bouwkundige maatregelen (art. 1b, vierde lid, Wgh + art. 12.13g, eerste lid, onder a, Bkl).

¹ Dit verzoek kan worden gedaan door een e-mail te sturen naar gpp-loket@prorail.nl onder vermelding van de gemeente die het betreft.

- c. Bij een geluidniveau op de gevel hoger dan 68 dB L_{den} is dat mogelijk met toepassing van de Interimwet stad-en-milieubenadering (art. 2 Ism + art. 12.13g, eerste lid, onder b, Bkl).
2. Besluitvorming over het toelaten van geluidgevoelige gebouwen vindt plaats onder het nieuwe recht, maar vóór verlaging van de GPP's:
- a. Dat is zonder speciale voorzieningen mogelijk bij een geluidniveau op de gevel:
 - o tot en met 65 dB L_{den} in reguliere situaties (art. 5.78t t/m art. 5.78u Bkl);
 - o tot en met 70 dB L_{den} ingeval van vervangende nieuwbouw of functiewijziging (art. 5.78v en 5.78w Bkl);
 - o tot en met 68 dB L_{den} als er al akoestisch onderzoek was uitgevoerd voor 1 januari 2021 (art. 12.13h Bkl).
 - b. Bij een geluidniveau op de gevel hoger dan 65 dB L_{den} is dat mogelijk in combinatie met een niet-geluidgevoelige gevel met bouwkundige maatregelen (art. 5.78y Bkl) of een niet-geluidgevoelige gevel vanwege zwaarwegende belangen (art. 5.78aa Bkl).
 - ➔ *Dit betreft een besluit o.b.v. vigerende GPP's ten tijde van besluitvorming, zonder te anticiperen op de komende GPP-verlaging.*
3. Besluitvorming over het toelaten van geluidgevoelige gebouwen vindt plaats onder het nieuwe recht en ná het besluit tot verlaging van de GPP's:
- a. Dat is zonder speciale voorzieningen mogelijk bij een geluidniveau op de gevel:
 - o tot en met 65 dB L_{den} in reguliere situaties (art. 5.78t t/m art. 5.78u Bkl);
 - o tot en met 70 dB L_{den} ingeval van vervangende nieuwbouw of functiewijziging (art. 5.78v en 5.78w Bkl);
 - o tot en met 68 dB L_{den} als er al akoestisch onderzoek was uitgevoerd voor 1 januari 2021 (art. 12.13h Bkl).
 - b. Bij een geluidniveau op de gevel hoger dan 65 dB L_{den} is dat mogelijk in combinatie met een niet-geluidgevoelige gevel met bouwkundige maatregelen (art. 5.78y Bkl) of een niet-geluidgevoelige gevel vanwege zwaarwegende belangen (art. 5.78aa Bkl).
 - ➔ *Dit betreft een besluit dat is voorbereid in periode voorafgaand aan de GPP-verlaging, waarbij het al mogelijk was om te anticiperen op die GPP-verlaging.*

DG Milieu en Internationaal
Dir Duurzame Leefomg & Circ
Economie
Leefomgeving

Datum
14 november 2025

Onze referentie
IenW-BSK/2024/109469

Bij de onder 3 beschreven situaties wordt de gevelwering direct gebaseerd op de actuele gegevens voor de bepaling van het gezamenlijk geluid, nadat het besluit tot verlaging van de GPP's definitief is genomen. Als reacties uit de consultatie daar aanleiding voor geven, kunnen de definitief vastgestelde GPP's afwijken van het ontwerpbesluit.

Om gemeentes de gelegenheid te bieden daar in lopende besluitvorming op te anticiperen worden de nieuwe brongegevens die bij het ontwerpbesluit horen bij de publicatie van dat besluit ter beschikking gesteld, met de uitdrukkelijke vermelding dat deze brongegevens dan nog onder voorbehoud zijn en dus alleen geschikt zijn voor de voorbereiding van een planologische wijziging. Als er na het ontwerpbesluit – en de eventuele verwerking van ingediende zienswijzen in het definitieve besluit tot verlaging van de GPP's – aanleiding is om brongegevens aan te passen worden gemeentes die het betreft daar actief over geïnformeerd.

Zowel onder het oude recht als onder het nieuwe recht kan gekozen zijn of worden voor een bestemmings- resp. omgevingsplan op hoofdlijnen dat gevolgd wordt door een binnenplanse omgevingsvergunning.

- Als onder **oud recht** een bestemmingplan is vastgesteld met een uitwerkingsplicht (of wijzigingsbevoegdheid), voorziet artikel 22.32, eerste lid, van de bruidsschat (tijdelijk deel omgevingsplan) erin dat het toetsingskader uit dat bestemmingsplan ook onder nieuw recht blijft gelden voor de verlening van een binnenplanse omgevingsvergunning omgevingsplanactiviteit bouwwerken (ook wel genoemd de ruimtelijke bouwactiviteit). Op grond van artikel 22.32, tweede lid, zijn de instructieregels voor het omgevingsplan van overeenkomstige toepassing, als ware het een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit.²
- Bij een omgevingsplan volgens **nieuw recht** bevat het plan zelf het toetsingskader voor de binnenplanse omgevingsvergunning omgevingsplanactiviteit. Dat plan moet uiteraard al voldoen aan de instructieregels voor het omgevingsplan. Als dat plan is vastgesteld in situaties zoals beschreven onder de punten 1 en 2, maar de binnenplanse omgevingsvergunning verleend wordt na de GPP-verlaging, kan die vergunning meteen gebaseerd worden op de verlaagde GPP's en kan ook het gezamenlijk geluid meteen op basis daarvan worden vastgesteld. Dit vergt geen nieuwe planologische afweging op het niveau van het omgevingsplan.

Wel wordt hierbij opgemerkt dat een besluit over het toelaten of schrappen van een niet-geluidgevoelige gevel, zowel met als zonder bouwkundige maatregelen, conform de begripsbepaling in Bijlage I van het Bkl onderdeel is van een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Reden hiervoor is dat de juridische status van de niet-geluidgevoelige gevel doorwerkt in de toepassing van de Bkl-instructieregels voor wegen, spoorwegen en industrieterreinen. Opname van de niet-geluidgevoelige gevel in het omgevingsplan of de omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit zorgt ervoor dat deze kenbaar is voor het bevoegd gezag dat besluit over (het geluid door) die wegen, spoorwegen en industrieterreinen.

In de situaties beschreven onder punt 1 en 2, waar bij de besluitvorming nog geen rekening is gehouden met de GPP-verlaging, is nog nadere actie nodig om kosten voor geluidwering te kunnen besparen. Die situaties worden hier onder beschreven.

Situaties waarin na GPP-verlaging de gevelwering aangepast kan worden:

Bij het toelaten van geluidgevoelige gebouwen met toepassing van de Omgevingswet wordt op basis van artikel 5.78ad Bkl het gezamenlijk geluid bepaald. Bij onder oud recht toegelaten gebouwen gebeurt dat op basis van artikel 4.103c Bbl. Het gezamenlijk geluid is het energetisch opgetelde geluid van de relevante geluidbronnen en dient als grondslag voor de toepassing van paragraaf 4.3.1 "Bescherming tegen geluid van buiten" van het Bbl.

Artikel 4.103a Bbl biedt de mogelijkheid om het gezamenlijk geluid opnieuw te bepalen, mede op basis van de verlaagde GPP's. De bouwende partij kan bij het bevoegd gezag, het gemeentebestuur, gemotiveerd een aanvraag doen voor een

**DG Milieu en
Internationaal**
Dir Duurzame Leefomg & Circ
Economie
Leefomgeving

Datum
14 november 2025

Onze referentie
IenW-BSK/2024/109469

² Zie hierover verder Stb. 2020, 400, p. 844-845.

maatwerkvoorschrift om het gezamenlijk geluid opnieuw te bepalen, zodat daarop de vereiste karakteristieke geluidwering van de uitwendige scheidingsconstructie kan worden gebaseerd. Het ligt voor de hand om zo'n verzoek, onderbouwd met de relevante berekening, te doen bij de aanvraag van de omgevingsvergunning voor de technische bouwactiviteit.

In de situaties beschreven onder de punten 1 en 2 kan sprake zijn van een reguliere gevel (1a en 2a) of van een niet-geluidgevoelige gevel met of zonder bouwkundige maatregelen (1b, 1c en 2b). Deze maatwerkmogelijkheid is bij beide typen gevels te gebruiken. Op deze manier kan de geluidwering van de te bouwen woningen of andere geluidgevoelige gebouwen eenvoudig worden aangepast aan de nieuwe omstandigheid van de verlaagde GPP's. Dit vergt geen nieuwe planologische besluitvorming, aangezien de woningen reeds zijn toegelaten in het omgevingsplan op basis van de toen geldende regels, normen en geluidniveaus. Het maatwerkvoorschrift wordt gebaseerd op de GPP-verlaging en kan daarom pas worden afgegeven nadat daadwerkelijk een besluit over die GPP-verlaging is genomen. Het ontwerpbesluit tot verlaging van de GPP's, dat voor het indienen van zienswijzen gepubliceerd zal worden, is daarvoor juridisch gezien onvoldoende basis. Wel kan op basis van dat ontwerpbesluit een inschatting worden gemaakt in hoeverre het zinvol is om hierop te wachten bij de uitvoering van een concreet bouwplan, om eerst alsnog een maatwerkvoorschrift aan te vragen. Die aanvraag kan ook worden voorbereid.

DG Milieu en Internationaal
Dir Duurzame Leefomg & Circ
Economie
Leefomgeving

Datum
14 november 2025

Onze referentie
IenW-BSK/2024/109469

Situatie die na GPP-verlaging mogelijk nadere besluitvorming vergt:

Complexer zijn de situaties (1b, 1c en 2b) waarbij besloten is tot het realiseren van een niet-geluidgevoelige gevel met of zonder bouwkundige maatregelen, die na de GPP-verlaging mogelijk niet meer nodig is.

Met name als onder het overgangsrecht is besloten tot toepassing van een dove gevel (niet-geluidgevoelige gevel met bouwkundige maatregelen, situatie 1b) of een geluidbelasting boven de maximale waarde is toegelaten met toepassing van de Interimwet stad-en-milieubenadering (niet-geluidgevoelige gevel, situatie 1c) is het zaak om vooraf te verkennen of nadere besluitvorming inderdaad zou kunnen leiden tot het laten vervallen van de niet-geluidgevoelige gevel. Die nadere besluitvorming kan immers niet meer met toepassing van overgangsrecht plaatsvinden, maar valt geheel onder nieuw recht en daarbij geldt een 3 dB lagere grenswaarde (65 i.p.v. 68 dB L_{den}).

Mocht onder nieuw recht een niet-geluidgevoelige gevel nodig blijven, of mocht men twijfelen of mocht men door een nieuwe ruimtelijke procedure tegen de vertraging, kosten of de afbreukrisico's opzien, dan kan het raadzaam zijn om te volstaan met de hiervoor beschreven mogelijkheid: het op aanvraag van de bouwer bij maatwerkvoorschrift opnieuw bepalen van het gezamenlijk geluid als basis voor de vereiste gevelwering van de niet-geluidgevoelige gevel.

Als besluitvorming wordt geïnitieerd om af te zien van de niet-geluidgevoelige gevel, dan kan in de voorbereiding van die besluitvorming worden geanticipeerd op de GPP-verlaging. Het ontwerpbesluit tot GPP-verlaging kan hierbij als handvat dienen. Voorbehoud daarbij is dat na publicatie van dat ontwerpbesluit zienswijzen kunnen worden ingediend, die tot wijziging van het ontwerpbesluit kunnen leiden. Daarom kan het definitieve besluit over het laten vervallen van de niet-geluidgevoelige gevel pas genomen worden nadat ook is besloten over de GPP-verlaging. Hoe lang het na publicatie van het ontwerpbesluit zal duren voordat daadwerkelijk een besluit over GPP-verlaging kan worden genomen, is mede afhankelijk van (het aantal en de complexiteit van) de zienswijzen die daarover worden ingediend.